

Zaaknummer: 8910

Bijlage 3

Nota van Zienswijzen

Welstandsnota gemeente Raalte 2016

Gemeente Raalte
Augustus 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Zienswijze	3
1.2 Leeswijzer	3
2. Zienswijze	4
2.1 Ingediende zienswijze	4
2.2 Behandeling zienswijze	4
3. Wijzigingen welstandsnota	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Ambtelijke aanpassingen	7
Bijlage	
Zienswijze Het Oversticht	

1. Inleiding

1.1 Zienswijze

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte heeft het ontwerp van de 'Welstandsnota gemeente Raalte 2016' voor inspraak ter inzage gelegd. Het ontwerp heeft van 3 juni 2015 tot en met 15 juli 2015 ter inzage gelegen. Op maandag 15 juni is er een voorlichtingsbijeenkomst geweest voor alle partners in de bouwsector en raadsleden.

Gedurende deze periode is één zienswijze ingediend bij de gemeenteraad.

1.2 Leeswijzer

Deze Nota van Zienswijzen bevat de samenvatting en beantwoording van de ingekomen zienswijze. Naar aanleiding van deze zienswijze kunnen eventueel wijzigingen in de Welstandsnota worden doorgevoerd. Dit wordt dan bij de beantwoording van de zienswijze expliciet opgenomen. Tot slot is de ontvangen zienswijze integraal in de bijlage opgenomen. Daarnaast is sprake van een ambtelijke aanpassing.

2. Zienswijze

2.1 Ingediende zienswijze

Het ontwerp van de 'Welstandsnota gemeente Raalte 2016' heeft van 3 juni 2015 tot en met 15 juli 2015 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is één zienswijze bij de gemeenteraad ingediend, te weten van Het Oversticht te Zwolle. De zienswijze is binnen de termijn ingediend en voorzien van alle benodigde gegevens en is daarmee ontvankelijk. Hieronder is de zienswijze samengevat weergegeven en voorzien van beantwoording.

2.2 Behandeling zienswijze

De zienswijze van het Oversticht omvat de volgende onderdelen:

1. Motivatie en reden voor radicale ommezwaai in welstandsbeleid

Het Oversticht attendeert op het ontbreken van een inhoudelijke afweging om het welstandstoezicht af te schaffen en het ontbreken van een reden voor de radicale ommezwaai. Aan bezuinigingen zal het afschaffen van de welstandszorg niet bijdragen. Daarna geeft Het Oversticht een reactie op de twee belangrijkste motieven voor de vernieuwing.

Reactie gemeente.

Het Oversticht stelt terecht dat geen inhoudelijke afweging heeft plaatsgevonden om het welstandstoezicht af te schaffen. Er is ook geen evaluatie uitgevoerd over de afgelopen jaren. Bij besluit van 4 juli 2014 heeft de gemeenteraad duidelijk aangegeven welk beleid hij wenst per 1 januari 2016. De redenen hiervoor zijn in de welstandsnota genoemd en Het Oversticht geeft ook een reactie op de twee belangrijkste:

1. Algemene lastenverlichting
Bij de besluitvorming is nadrukkelijk benoemd dat het afschaffen van het welstandstoezicht (nagenoeg) geen bezuiniging oplevert voor onze gemeentelijke begroting. Het levert wel een algemene lastenverlichting op voor de vergunningaanvragers. Dit is in de nota vermeld.
2. Minder lokale regelgeving
Het afschaffen van het welstandstoezicht leidt tot minder lokale regels en procedures. Deze ambitie is vastgelegd in het Hoofdlijnenakkoord 2014-2018. Met dit nieuwe welstandsbeleid geven we invulling aan die ambitie.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

2. Raalte welstandsvrij: 'voorloper' of 'uitzondering'

Het Oversticht relateert de stelling dat gemeente Raalte een 'voorloper' is en onderbouwt dit met een berekening dat slechts 2½ % van de Nederlandse gemeenten welstandsvrij is. Er zijn gemeenten die kiezen voor andere vormen van welstandstoezicht.

Reactie gemeente

Het is inderdaad correct dat nog slechts weinig gemeenten het welstandstoezicht volledig hebben afgeschaft. Het is ook een feit dat steeds meer gemeenten welstandsvrije gebieden aanwijzen en/of dit beleid verruimen. Vele tientallen gemeenten hebben al in grote delen van hun grondgebied geen welstandstoezicht meer en een meerderheid van de gemeenten heeft deels welstandstoezicht afgeschaft (een deel van het grondgebied en/of typen bouwwerken). Op basis van deze ontwikkeling hebben wij de term 'voorloper' gebruikt.

Het is ons bekend dat landelijk diverse vormen van welstandstoezicht zijn, zoals welstandskamer, burgerplatform en stadsbouwmeester. Gemeente Raalte wil een duidelijke stap zetten om de lokale regeldruk te verminderen en het beleid zoals verwoord in de Welstandsnota Gemeente Raalte 2016 sluit hier het beste bij aan.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

3. Zorgplicht kwaliteit leefomgeving

Het Oversticht wijst de gemeente Raalte op de zorgplicht. Hoe wordt invulling gegeven aan de zorgplicht zoals die straks ook in de Omgevingswet wordt opgenomen onder de term 'Omgevingskwaliteit'? Het private belang van aanvragers gaat met dit nieuwe beleid prevaleren.

Reactie gemeente

De in voorbereiding zijnde Omgevingswet benoemt inderdaad de zorgplicht van burgers, bedrijven en overheden voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Deze zorgplicht impliceert niet dat gemeenten dit moeten sturen middels welstandstoezicht. De bedoelde zorgplicht in de Omgevingswet is immers veel ruimer. Onze rol in de zorgplicht ten aanzien van de fysieke ruimte nemen we wel degelijk door onder andere onze verantwoordelijkheid voor de inrichting van de openbare ruimte en het vaststellen van bestemmingsplannen. De beschikbare instrumenten bieden voldoende handvatten om de kwaliteit van de leefomgeving te borgen. Dit wordt veel minder bepaald door het welstandstoezicht waarmee we zaken als situering in detail, kleur en materiaal van bouwwerken reguleren. Landelijk wordt hier ook steeds minder op gestuurd door het vergunningvrij bouwen (dus ook geen welstandstoezicht) steeds verder te verruimen. Natuurlijk zal het private belang van de aanvragers zwaar wegen. Er is ook een duidelijk privaat belang bij kwaliteit en waardevastheid. Aanvragen worden daarnaast veelal (een enkeling uitgezonderd) ingediend in samenwerking met een professionele partner in de bouwsector.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

4. Excessenregeling

Het Oversticht geeft aan dat de excessenregeling als 'vluchtheuvel' gebruikt wordt in het politieke debat. Dit is een juridisch zeer aanvechtbare 'vluchtheuvel'.

Reactie gemeente

Het Oversticht heeft gelijk dat jurisprudentie aantoont dat de juridische houdbaarheid van een excessenregeling lastig is. De excessenregeling is ook zeker niet bedoeld ter vervanging van het welstandstoezicht. Het gaat zoals de term al zegt om excessen. Op basis van beschikbare jurisprudentie hebben we een omschrijving gekozen die past bij ons beleid en juridisch het best houdbaar is. De excessenregeling stond ook al in onze welstandsnota uit 2010. Toepassing van deze regeling is tot nu toe nog niet aan de orde geweest. Naar onze verwachting zal toepassing van dit artikel ook in de toekomst niet of nagenoeg niet voor doen. We verwachten dit artikel in voorkomende situaties eerder in te zetten in geval van ernstig achterstallig onderhoud (verloedering) dan in nieuw- of verbouwbouwsituaties.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

5. Welstandstoets nooit bottle-neck in bouwplanprocedure

Het Oversticht geeft aan dat de welstandstoets nog nooit de bottle-neck is geweest in bouwplanprocedures. Andere vergunningsaspecten vergen meer tijd en zijn bepalend.

Reactie gemeente

Het nieuwe beleid is niet vorm gegeven vanwege ontevredenheid over het functioneren van de Welstandscommissie en/of de termijn van behandeling. Bij onderdeel 1 van deze behandeling van de zienswijze is de reden van dit nieuwe beleid al gemotiveerd. Verder is het juist dat de welstandstoets in het algemeen niet bepalend is in het formele vergunningentraject. In Raalte wordt vaak gebruik gemaakt van het vooroverleg en daarin wordt de welstandstoets meegenomen. De welstandstoets is evenals een eventuele afwijking van het bestemmingsplan bepalend voor de behandelingstermijn van dit vooroverleg. Na een positief vooroverleg is de formele welstandstoets in het vergunningentraject vaak een 'hamerstuk' en dus inderdaad niet (meer) bepalend voor die behandeltermijn.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

6. Evaluatie na twee jaar

Het Oversticht geeft aan dat wij twifelen aan ons beleid omdat we accenten aangeven die bij de evaluatie binnen twee jaar aandacht behoeven. Verder behoeven de criteria voor deze evaluatie nog aandacht.

Reactie gemeente

Elk beleid heeft z'n 'voors' en 'tegens'. Door deze te benoemen wordt de impact van het nieuwe beleid transparant. Het gaat dus niet om 'twijfel', maar om 'duidelijkheid' en inzicht in de risico's. Overigens wordt de evaluatie niet binnen, maar na twee jaar uitgevoerd. Uit andere evaluaties is gebleken dat een periode van twee jaar al relatief kort is om het effect te kunnen meten.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

7. Voorlichtingsavond op maandag 15 juni 2015.

Het Oversticht stelt dat op basis van de reacties tijdens de voorlichtingsavond geconcludeerd kan worden dat er wel behoefte is aan nieuw beleid maar niet aan afschaffing van de welstandstoets.

Reactie gemeente

Op maandag 15 juni 2015 is aan de partners in de bouw en aan de raadsleden voorlichting gegeven over de voorgenomen afschaffing van de welstandstoets en over de landelijke ontwikkeling met betrekking tot 'Private kwaliteitsborging van de bouwtoets'. Op de vraag van de onafhankelijk voorzitter gaven een paar aanwezigen aan dat zij voor het nieuwe beleid waren en enkelen dat ze tegen waren. De overige aanwezigen gaven geen mening aan. Hieruit kan ons inziens niet geconcludeerd worden dat ze wel voor nieuw beleid zijn, maar tegen afschaffing. Zo is de vraag van de voorzitter ook niet bedoeld en dat was ook niet het doel van de avond. Het ging ons om het informeren en uit de reacties is gebleken dat die avond daar zeer goed aan heeft voldaan. Wij trekken hieruit geen conclusies. Wel is duidelijk dat onze partners in de bouw door de grote opkomst goed zijn geïnformeerd over het nieuwe welstandsbeleid. In de periode van ter inzage legging is er alleen een zienswijze ingediend door Het Oversticht. Onze partners in bouw hebben kennelijk geen aanleiding gezien om een zienswijze in te dienen.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de welstandsnota.

3. Wijzigingen welstandsnota

3.1 Inleiding

Als gevolg van de zienswijze is de Welstandsnota gemeente Raalte 2016 niet gewijzigd..

3.2 Ambtelijke aanpassingen

Paragraaf 4.1

In de laatste regel van deze paragraaf staat een verwijzing naar de excessenregeling in paragraaf 4.4. Dit moet een verwijzing zijn naar de excessenregeling zoals deze in paragraaf 4.3 is opgenomen.

Bijlage

V&H

Aan de Stadsmuur 79-83
Postbus 531, 8000 AM Zwolle

HET OVERSTICHT

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC Raalte

Zwolle, 29 juni 2015
Kenmerk: 2.303.15

GEMEENTE RAALTE	
Kopie aan:	
Ingek.	30 JUNI 2015
Doc. nr.:	2015-2754
Zaak nr.:	
Bericht v. ontv.	JA ☒

Betreft: zienswijze concept Welstandsnota Gemeente Raalte 2016.
Inlichtingen: mr. ing. H.G.A.M. Verheyen

Geacht college,

Hierbij bieden wij u onze zienswijze aan op de concept Welstandsnota Gemeente Raalte 2016.

A. Introductie

Het nieuwe Welstandsbeleid voor Raalte is voor de maand juni/juli ter visie gelegd. Het Oversticht neemt de vrijheid op het voorgestelde beleid te reageren, zoals dat in de Nota is uiteengezet en toegelicht. Bij de vorige bijstelling van het welstandsbeleid Raalte, in 2010, was de welstandscommissie betrokken. Onder meer werden sessies georganiseerd met belanghebbenden zoals architecten, aannemers en ondernemers. Deze hebben tot vereenvoudigingen van het beleid geleid, maar ook tot een besluit-uit-overtuiging door de raad over voortzetting van die nieuwe vorm van welstandsbeleid. De commissie heeft met dat nieuwe beleid vier jaar ervaring opgedaan. In de jaarverslagen heeft de commissie daarvan verslag gedaan.

De nu voorliggende notitie komt in zekere zin als een verrassing. De commissie is niet naar zijn ervaringen met het beleid gevraagd en we vinden in de notitie geen enkele verwijzing naar een inhoudelijke evaluatie van het beleid en de werkwijze. Een inhoudelijke afweging heeft voor de voorgestelde aanpassing dan ook ontbroken en een reden voor de "radicale ommezwaai" (pag.2) ontbreekt.

Als motieven voor de vernieuwingen worden er twee genoemd: bezuinigingen en 'regelvrijheid'. Aan bezuinigingen zal het afschaffen van de welstandszorg niet bijdragen, omdat de kosten door de aanvrager via de leges worden betaald. Als deze service uit het pakket wordt gehaald, zullen de leges worden verlaagd, omdat er geen kosten voor een commissie meer worden gemaakt. Het is zeer de vraag of de gemeenteraad zich van dit feit bewust was, toen bij de bezuinigingsbesprekingen (juli 2014, zie pag.2) "welstand afschaffen" op het bezuinigingslijstje verscheen.

Veel nadruk wordt gelegd op het tweede motief: de te introduceren 'regelvrijheid'. Er wordt gewag gemaakt van meer verantwoordelijkheid voor de burger, van de tendens van een zich terugtrekkende overheid en van vergelijkbare experimenten in de rest van Nederland.

Over de politieke dimensie van deze verschuiving van verantwoordelijkheden van 'overheid' naar 'burger' past ons geen mening. Wel doet zich in zulke situaties de vraag voor op welke wijze de overheid de burger faciliteert om die nieuw verworven verantwoordelijkheid inhoud te geven.

Genootechap tot bevordering en instandhouding van
het landelijk en stedelijk schoon

T (038) 421 32 57
F (038) 421 81 84
E mail@oversticht.nl
W www.oversticht.nl

Wanneer in het stuk niet minder dan vijf maal de bezwerende zinnen "evaluaties ...hebben niet geleid tot bijstelling van dit beleid" voorkomen om aan te geven dat wat Raalte wil, elders in Nederland al gewoon is, dan zetten wij daar graag de volgende feiten naast.

Van de ongeveer 390 gemeenten in Nederland zijn er 5 "welstandsvrij" en 5 hebben een 'lege nota' met alleen een excessenregeling. Totaal: 2,5%. Waar in de inleiding op pag.2 wordt gesproken van "vertrouwen, veelal in samenwerking met professionele partijen in de bouwsector", wordt ongetwijfeld gedoeld op situaties zoals die te Boekel. Daar kan de aanvrager, wanneer hij gebruik maakt van de diensten van een door de gemeente gecertificeerde partij, zijn eigen verantwoordelijkheid inderdaad nemen. De essentie van het welstandsbeleid, zoals in Nederland ruim 100 jaar geleden geïntroduceerd, is dat we 'de prent' beoordelen en niet 'de vent'. Dat wil zeggen: in Nederland is het iedereen toegestaan een tekeningetje te maken en dat als bouwaanvraag in te dienen, waarna getoetst wordt of het op welstandsaspecten voldoet: is er een evenwicht tussen de private belangen van de aanvrager en het publieke belang dat met de criteria van 'welstand' is verwoord. In die gemeenten, waar die 'professionele partijen' verplicht tussen de aanvrager en de vergunningverlener worden geschoven, is dat zeer democratisch recht veel minder aanwezig.

Als je die gemeenten van de 'welstandsvrije' aftrekt, blijven er nog een handvol over: Raalte is dan geen 'voorloper', maar een uitzondering.

Die uitzonderingspositie geldt ook ten opzichte van naaste burens. De zoektocht naar een vereenvoudiging van regelgeving heeft bij vrijwel alle buurgemeenten geleid tot vernieuwingen in het beleid. Vrijwel overal heeft dit geresulteerd in beleid met meer differentiatie: loslaten wat kan en regelen waar het er toe doet. Dit werkt daar naar grote tevredenheid.

Met name dat laatste, regelen wat er toe doet, heeft in de omgeving unaniem bijval gevonden. In sessies en inspraakrondes met plaatselijke belangen, architecten, aannemers maar ook ondernemingsverenigingen is soms zelfs gepleit voor verhoging van het ambitieniveau. Dit waren dan partijen die ook in Raalte actief zijn. Denk daarnaast ook aan stichtingen zoals Sallands Erfgoed die strijden voor meer lokale identiteit in de bebouwing in het buitengebied. Het is natuurlijk vreemd, als de gemeentegrenzen dit overstijgende Sallandse belang onder druk zetten door in Raalte, het hart van Salland, het beleid voor het kwetsbare buitengebied af te schaffen.

Een heel andere benadering overigens van verantwoordelijkheid van 'de burger' werd ontwikkeld in Roombeek, Enschede. Daar is met 80% particulier opdrachtgeverschap een hele wijk ontwikkeld, met een nadrukkelijke rol voor een supervisor en een aparte welstands-'kamer', een rol die erop was gericht de particulier zoveel mogelijk te ondersteunen bij zijn initiatief om zelf te bouwen. De kwaliteiten van het resultaat (woonkwaliteit, vastgoedwaarde, ruimtelijke kwaliteit) worden alom geroemd en de klanten zijn zeer tevreden. Beoogd doel en ingezet middel zijn hier zorgvuldig afgewogen. Ambities ten aanzien van 'vrijheid' hoeven dus niet tot weggooien van beleid te leiden, maar kunnen ook juist tot heel specifiek beleid uitnodigen.

B. Puntsgewijs commentaar op de paragrafen van de ontwerp-welstandsnota 2016

Inleiding

Het begrip 'kwaliteit van de fysieke ruimte' staat niet in de wet: de nieuwe Omgevingswet spreekt van 'Omgevingskwaliteit'. Overigens gaat die wet uit van drie pijlers: veiligheid, gezondheid en ruimtelijke kwaliteit. Hij benoemt de zorgplicht van burgers, bedrijven en overheden voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Hoe gaat Raalte inhoud geven aan die verantwoordelijkheid? Hoe wordt de omgevingskwaliteit privaat geborgd? Wat stelt Raalte in de plaats voor wat het afschaft? Uit de 'Inleiding' kunnen we niet anders opmaken dan dat in Raalte het publiek belang bij een goede omgevingskwaliteit wordt opgegeven en dat het privaat belang van aanvragers in alle gevallen zal prevaleren. Zo wordt de zorg voor de omgevingskwaliteit volledig bij de bouwende burger gelegd.

Er moet nog gewezen op de curiositeit van de "excessenregeling" (de laatste veste van het bestuur voor het voorkomen van ongelukken). Op *Omgevingsweb* staat daarover het volgende:

"Welstandsloos is welstandsloos; dat recht heeft de burger van zijn gemeente nu eenmaal gekregen en dan moet je niet achteraf gaan zeuren of iets mooi of lelijk is. Door iets welstandsloos te maken, kies je er als gemeente immers voor geen oordeel te hebben over mooi of lelijk: de burger weet dat zelf het beste. De excessenregeling wordt in het politieke debat misbruikt als 'vluchtheuvel' om tegenstanders van welstandsloze gebieden voor te houden dat er altijd nog kan worden opgetreden tegen de spreekwoordelijke paarse kastelen. Juridisch een zeer aanvechtbare vluchtheuvel."

Juridisch kader.

Deze paragraaf lijkt ons voor het voorgestelde beleid overbodig. Hij komt in alle geval over als een vertoon van kennis dat de lezer vooral imponeert. Er staat gewoon dat de gemeenteraad welstandsbeleid mag vaststellen en ook dat dat beleid niets hoeft voor te stellen.

Relatie met overige beleidsvelden.

De eerste paragraaf van dit hoofdstuk op pag.3 geeft nog eens de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor ruimtelijke kwaliteit weer, die de Omgevingswet ook bevestigt. Maar waarom die hier wordt vermeld, als aan die verantwoordelijkheid in het vervolg geen inhoud wordt gegeven, blijft onduidelijk.

De tweede paragraaf kondigt aan dat 'welstandsbeleid niet op zichzelf' staat. De rest van de zinnen legt uit hoezeer dat wel het geval is: er is geen enkel ander beleidsmiddel waarmee de aspecten van ruimtelijke kwaliteit worden geregeld, die met 'welstand' worden bediend, zo moet de conclusie zijn.

Voor het gemak hanteren wij het volgende schema om duidelijk te maken, hoe de beleidsmiddelen samenhangen

bouwregelgeving: 3 soorten		
regel-kader	regelt	gaat dus over
bestemmingsplan	waar wordt gebouwd	lokatie
	wat wordt gebouwd	functie
	hoeveel wordt gebouwd	volume
welstandsnota	hoe wordt gebouwd	situering in detail
	(staat 't WEL?)	vorm
		materiaal, kleur, details
bouwbesluit	hoe wordt gebouwd	constructie en techniek
	(STAAT 't wel?)	brandveiligheid

Welstandsbeleid gaat vooral over de werking van een ontwerp / initiatief in zijn omgeving of context; vrijwel nooit over het object op zichzelf. Reductie van de betekenis ervan tot "kleur, materiaal en verschijningsvorm" (paragraaf 3.3 en elders) miskent de strekking en het belang ervan. Bovendien is er altijd een evenwicht tussen de beleidsmiddelen die worden ingezet: in bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) worden sommige aspecten even niet geregeld, omdat ze in het welstandsbeleid worden ondergebracht (en omgekeerd). Dus: als je 'welstand' afschaft, welke borging voor ruimtelijke kwaliteit heb je dan in dat bestemmingsplan geregeld?

In 3.2 wordt gewezen op de toenemende 'vergunningvrijheid' van bepaalde bouwactiviteiten. De Tweede Kamer heeft inderdaad een en ander maal categorieën bouwactiviteiten aangewezen, waarover de gemeenten geen zeggenschap meer hebben. Deze zijn vrijwel allemaal gedacht vanuit het voorkant-achterkant principe: aan de achterzijde kan meer dan aan de, meer publieke, voorzijde.

Deze benadering is overigens minder gedacht vanuit 'vertrouwen' dat burgers er geen boeltje van maken, dan vanuit de behoefte 'regels' te verminderen en vanuit de drang om gemeenten in hun beleidsvrijheid in te perken. Maar tegelijkertijd ligt aan deze benadering impliciet de gedachte ten grondslag dat de 'voorkant' tot het publiek domein hoort, dat door de overheid wordt behartigd.

Monumentenbeleid.

Dit zijn veel zinnen, maar de essentie is dat ook ingrepen in monumenten niet meer op welstandsaspecten zullen worden beoordeeld. De wijzigingen zullen uitsluitend worden getoetst op de vraag of niet onnodig monumentale waarden verdwijnen. Hinderlijke pukkels en puisten die het monument niet direct raken, zullen daardoor niet kunnen worden voorkomen: zij tasten de monumentale waarden in strikte zin immers niet aan.

Overigens bestaat er in de wet geen 50-jaren grens voor monumenten meer en bestaat er geen Rijksmonumentencommissie. De wijzigingen aan rijks- en gemeentelijke monumenten worden beoordeeld door de gemeentelijke monumentencommissie, die daarover advies uitbrengt aan B&W, de vergunningverlener. Bij rijksmonumenten komt daar in veel gevallen een advies van de Rijksdienst RCE aan dat college bij.

Voor karakteristieke panden geldt in het algemeen alleen een bijzondere eis bij de sloop ervan: dan moeten ze in de oorspronkelijke hoofdvorm worden weder-opgebouwd (naar het oordeel van B&W).

Beeldkwaliteitplannen.

Beeldkwaliteitplannen zijn welstandsplannen met extra bepalingen voor de (inrichting van de) openbare ruimte. Wanneer het welstandsdeel hieraan wordt onttrokken, is de vraag wat er van die openbare ruimte-paragrafen overblijft en wie zich daarom gaat bekommeren.

4. Raalte welstandsvrij.

Veel van de opmerkingen die hier worden gemaakt over wat men wil bereiken, had ook kunnen worden bereikt mét welstandsbeleid. Ruimte voor individuele vrijheid, bijvoorbeeld, is een item in alle welstandsbeleid en dat kan dus ook Raalte in een nota regelen. Als 4.2.2. noemt dat 'traditionele kaders vaak belemmerend' werken, dan moet je die kaders minder traditioneel maken, maar niet het hele beleid afschaffen. Vergelijk ook 4.2.3.: "welstandsvrij bouwen zal de diversiteit vergroten": formuleer dan een beleid dat die diversiteit vergroot, door aan te geven wat je daaronder verstaat. Zo ook 4.2.4.: "eigentijdse ontwikkelingen stimuleren... zodat een nieuwe beeldkwaliteit ontstaat": dat bereik je eerder met gericht beleid en een specifieke werkwijze dan met geen beleid.

Dit hoofdstuk bevat ook boeiende stellingen:

-zonder welstandsbeleid is er een kortere behandeltime. De welstandstoets is nog nooit de bottle-neck geweest in een bouwplanprocedure; altijd vraagt de ambtelijke afdoening van de andere vergunningsaspecten meer tijd. De wet en de werkwijzen van de commissie (zoals afhandeling bij mandaat) hebben dit punt lang geleden onklaar gemaakt.

-initiatiefnemers nemen de kenmerkende kwaliteiten van de omgeving mee in nieuwe bouwplannen, omdat ze die kwaliteiten waarderen. Wie gaat die initiatiefnemers helpen om die kwaliteiten te zien en deze om te zetten in voor het plan relevante uitgangspunten? Precies dat deed de secretaris van de commissie in zijn spreekuren, het meest belangrijke, want effectieve deel van de welstandszorg in Raalte. Het is nog maar de vraag of ambtenaren op deze rol zitten te wachten. Het is namelijk heel wat anders om punten op een checklist af te vinken dan een gewogen oordeel te geven over kwaliteit.

-door vrijheid te geven aan bedrijven worden ontwikkelingen gestimuleerd. Dat zal in de sector economische zaken ongetwijfeld kunnen gelden, maar zo stellig geldt dat zeker niet voor de omgang van bedrijven met het publieke domein.

Het is interessant om te zien, dat de stellers van de nota op belangrijke punten de twijfel aan hun experiment zelf verwoorden door nadrukkelijk accenten aan te wijzen voor de evaluatie binnen twee jaar: het 'kwetsbare buitengebied' (4.2.2.), de in- en uitbreidingslocaties (4.2.4).

Tijdens de in juni gehouden informatieavond voor Raalte's partners in de bouw is door de onafhankelijke voorzitter na de toelichtingen en de discussie aan de aanwezigen gevraagd of zij de voorgenomen afschaffing van beleid ondersteunden. 20% was vóór.

Op de vraag wie vóór handhaven van het huidige beleid is, gaf 10% blijk van instemming.

De conclusie moet zijn dat een ruime meerderheid zoekt naar een nieuw en geactualiseerd beleid.

Het zal duidelijk zijn dat wij als onafhankelijk adviseurs voor ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Raalte (sinds 1945) weinig zien in de hier voorgestelde koers. Dat is niet omdat we werk zien verdwijnen, maar omdat de motivering achter dat verlies onvoldoende is en omdat de aannamen waarmee een nieuw beleid wordt voorgesteld, bijzonder mager zijn. Het ware beter het huidige beleid te evalueren en gemotiveerd aan te passen, dan in te zetten op evaluatie over twee jaar van de vraag hoe het water over de akker is gelopen (waarvoor de criteria zich overigens ook nog nader laten bepalen). Onze doelstelling sinds 1925, die toen ook door de gemeente Raalte werd onderschreven,; *de bevordering en instandhouding van het landelijk en stedelijk schoon* wordt met het voorstel in elk geval niet gediend.

Wij verzoeken de gemeenteraad dan ook:

- a. een inhoudelijke evaluatie / afweging te maken van het huidig beleid.
- b. op basis hiervan beleid en werkwijze(n) aan te passen.

Hoogachtend,

drs. ing. D.H. Baalman,
directeur

